

Posunkový jazyk v kocke

- ★ **Posunkový jazyk nie je odvodený od hovoreného (zvukového) jazyka.** Vzniká spontánne medzi nepočujúcimi členmi komunity nepočujúcich a pramení z potreby komunikovať a získavať informácie.
- ★ **Posunkový jazyk sa od hovoreného jazyka odlišuje svojou povahou – modalitou.** Posunkový jazyk sa produkuje pohybom rúk, hlavy a hornej časti trupu, ako aj špecifickým pohybom tváre – mimikou, a vníma sa zrakom. Ide teda o **motoricko-vizuálny jazyk**. Naopak, hovorený jazyk je orálno-auditívny, pretože sa vyjadruje hovoridlami a prijíma sa sluchom.
- ★ Rovnako ako hovorené jazyky, aj posunkové jazyky sa vyvíjali samostatne na rôznych miestach našej planéty. Z toho vyplýva, že **posunkový jazyk nie je medzinárodný**. Viaceré jazyky medzinárodné sú, týka sa to napr. španielčiny, nemčiny a angličtiny. Posunkové jazyky sú iné: napr. vo Veľkej Británii sa dorozumievajú britským posunkovým jazykom (BSL), v Spojených štátoch amerických americkým posunkovým jazykom (ASL) a v Austrálii austrálskym posunkovým jazykom (Auslan). Nepočujúci sa medzi sebou viac-menej vedia dohovoriť, používajú na to medzinárodné posunkovanie (*International Sign – IS*). Je to vlastne lingua franca, zmiešaný jazyk tvorený z rozličných posunkových jazykov.
- ★ **Slovenský posunkový jazyk (SPJ) je prirodzeným jazykom komunity slovenských nepočujúcich posunkujúcich.** Má určite bližšie k ostatným posunkovým jazykom než k slovenskému jazyku. Všetky posunkové jazyky totiž patria do jednej skupiny jazykov a sú si svojou štruktúrou veľmi podobné; majú obdobnú gramatiku, ale odlišnú zásobu posunkov s bezhlasným pohybom úst. Posunky rôznych posunkových jazykov sa od seba viac-menej líšia. Prívlastok *slovenský* sa nevzťahuje na slovenčinu, ale na posunkujúcich žijúcich na území Slovenska.
- ★ **Posunkové jazyky sa neopierajú o zvuk, ide teda o nevokálne jazyky, ktoré však patria do skupiny verbálnych jazykov.** Latinský termín *verbum* znamená slovo (aj sloveso), takže ekvivalentmi slov v hovorenom jazyku sú posunky v posunkovom jazyku. Aj keď je posunkový jazyk verbálnym prostriedkom komunikácie, je zrejmé, že poskytuje aj paralingvistické, neverbálne prostriedky komunikácie (napr. intenzita, rýchlosť, farba prejavu), medzi ktoré patrí mimika (výraz tváre), pohyb hlavy a hornej časti trupu.
- ★ **Posunkový jazyk je plnohodnotný jazyk**, ktorý spĺňa primárne jazykové funkcie. Tie zahŕňajú dorozumievacu či komunikatívnu funkciu (vyjadrenie myšlienok, postojov, citov a pocitov), poznávaciu funkciu (používanie jazyka ako nástroja myslenia) a estetickú funkciu (sprostredkúva umelecký rozmer jazyka).